

Размовы аб навучанні

Матэрыял падрыхтаваны ў рамках праграмы «Школа на навучанні», якую праводзіць Цэнтр грамадзянскай адукацыі.

Пра навучанне ў школе няма размоў, таму многія настаўнікі і настаўнікі працуюць у адзіночку, а некаторыя нават баяцца паказваць свае навыкі ці абмяркоўваць іх. Праца настаўніка патрабуе пастаянных выклікаў і змен, і разам за іх брацца значна лягчэй.

Абмен вопытам, назіраннямі ды высновамі адносна выкладання і навучання могуць быць надзвычай карысным у працы настаўнікаў. Нялёгка ўкараніць звычку гаварыць пра выкладанне сярод настаўнікаў адной школы, а менавіта гэта самае карыснае.

Ад чаго залежыць поспех размоў аб навучанні?

Неабходная ўмова поспеху праекта - пачуццё бяспекі. Яно будзеца праз добраахвотнасць і наяўнасць выбару. Таму варта, каб далучаліся толькі тыя настаўнікі, якія жадаюць паўдзельнічаць у размовах. Добра, каб дырэктар падтрымаў ініцыятыву навучальных гутарак, але нікога не абавязваў да ўдзелу ў іх. Настаўнікам павінна быць камфортна на такіх сустрэчах і яны павінны мець магчымасць выказаць розныя погляды.

Наш вопыт паказвае, што лепш за ўсё, калі сустрэчу вядзе настаўнік, які карыстаецца даверам педагогічнага калектыву. Гэта не майстар-клас і не трэнінг, а размова на цікавую для ўсіх тэму. Размовы аб навучанні ў школе даюць магчымасць распазнаць унікальны кантэкст дадзенай школы і адаптаваць змены да ўмоў школы. Настаўнікі, якія навучаюць адных і тых жа вучняў, могуць абменьвацца вопытам і адаптаваць навучанне да патрэб вучняў. Вы можаце абмяркоўваць і дапамагаць адзін аднаму ў сваім коле.

Перавагі размоў аб навучанні ў школе

Навучальныя гутаркі ствараюць у школе культуру супрацоўніцтва. Яны часта прыводзяць да зменаў у індывідуальнай працы настаўніка і настаўніцы, а часам сумесна даецца адказ на выклік, што ахоплівае ўсю групу настаўнікаў.

Размовы аб навучанні надаюць сэнс настаўніцкай працы, настаўнікі адчуваюць, што яны выконваюць важную працу і што іх якасць залежыць ад іх саміх.

Прыклад сцэнарыя вучэбнай гутаркі - Як паўплываць на матывацыю вучняў?

Дыстанцыйная сустрэча

Аўтар: Данута Стэрна

Перад тым як правесці сустрэчу, варта, каб чалавек, які ініцыюе навучанне:

1. Пагаварыў з дырэктарам пра выбар тэмы.
2. Пагаварыў з дырэктарам або дырэктаркай, што хоча правесці такую сустрэчу і атрымала яго/яе адабрэнне і, калі неабходна, забеспячэнне прысутнасці дырэктара на сустрэчы альбо заахвоціў настаўнікаў прысутнічаць.
3. Вусна або пісьмова запрасіў на сустрэчу настаўнікаў і настаўніц.

Калі магчыма, арганізуйце працу ў парах, напрыклад, падзяліце ўдзельнікаў на пары і накіруйце іх у пакоі.

Час	Мэта	Што мы робім?
5-8 мін	Успаміны - на аснове ўласнага школьнага вопыту	Размова ў парах або у групе (калі людзей мала): - Які я быў вучнем/вучаніцай? - Ці заўсёды я быў матываваны вывучаць кожны прадмет? Збор інфармацыі ад ахвотных.
10 хв	Прычыны адсутнасці матывацыі	Мазгавы штурм — Чаму не ўсе нашы вучні матываваны да

		<p>вывучэння кожнага прадмета?</p> <p>Вядоўца запісвае на віртуальнай дошцы або ў чаце ўсе прыведзеныя ўдзельнікамі прычыны (не ацэньваючы іх правільнасць).</p> <p>Удзельнікі разам аналізуюць прычыны і пакідаюць толькі тыя прычыны, на якія ўплываюць школа і настаўнікі. Ён кажа, што варта клапаціцца толькі пра тое, на што маем уплыў. Скардзіцца нікому не дапаможа.</p> <p>Мы пералічым тры напрамкі, якія аказваюць істотны ўплыў на матывацыю студэнтаў: наяўнасць выбару, саўдзел і кампетэнтнасць.</p>
25 хв	<p>Першая ўмова - наяўнасць выбару - як мы можам яе забяспечыць?</p>	<p>Наяўнасць выбару</p> <p>Пытанне: Які выбар даступны вучням нашай школы?</p> <p>Вядоўца прапануе кожнаму ўдзельніку намаляваць на аркушы паперы 3 канцэнтрычныя акружнасці, у першым унутраным крузе будуць тыя рэчы, на якія вучань заўсёды можа паўплываць і выбраць, у другім - тыя, якія часам падлягаюць выбару, у трэцім - тыя, якія студэнт не можа выбраць, напрыклад:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.выбар сшытка для нататак, 2. выбар выканання хатняга задання, 3-я вучэбная праграма.

		<p>Вядоўца прапануе ўдзельнікам раздаць пытанні па чарзе адносна кругоў 1, 2 і 3.</p> <p>Разважанне аб змесце і колькасці элементаў у кругах:</p> <p>Паглядзім, ці можна нешта з трэцяга кола перанесці на другое і з другога ў першае?</p> <p>Размова ў парах або супольна:</p> <p>Як я магу павялічыць наяўнасць выбару сярод вучняў? І як я магу даць ім зразумець, што яны робяць выбар?</p> <p>Захаванне выказаных прапановаў у чаце да іх вычарпання, напрыклад, хатняе заданне на выбар, як падрыхтавацца да тэсту і да іспыту, выбар - удасканаленне тэсту і г.д.</p> <p>Вядоўца просіць удзельнікаў запісаць нечаканыя / незвычайныя ідэі.</p>
15 хв	<p>Другая ўмова - супрацоўніцтва - як мы можам яе выканаць?</p>	<p>Супрацоўніцтва</p> <p>Кожны ў думках вызначае па шкале ад 1% да 100%, колькі часу вучні працуюць разам на ўроках. Калі верыць даследаванням, то для матывацыі вучня і вучаніцы неабходна ўмова з'яўляецца сумесная праца над амбіцыйнай задачай. Калі мы не арганізуем камандную працу вучняў, мы абмяжоўваем іх матывацыю. Гэта складанае справа, бо не заўсёды можна працаваць у камандзе. Але прастор для каманднай працы вучняў можна павялічыць. Напрыклад, вы можаце дазволіць</p>

		<p>вучням рашаць не толькі заданні, але і кантрольныя/тэсты ў групах або рабіць хатняе заданне разам.</p> <p>Давайце пагаворым — якія заданні вучні могуць выконваць у камандзе?</p> <p>Кожны думае, якую камандную працу Вы можаце ўлучыць у сваё навучанне. Ахвотныя дзеляцца сваімі думкамі.</p>
20 хв	<p>Трэцяя ўмова - кампетэнцыі - як мы можам яе рэалізаваць?</p>	<p>Кампетэнцыі</p> <p>Гэта ўмова натуральна выконваецца ў школе, бо мы выхоўваем кампетэнцыі вучняў. Аднак часцей мы перадаём толькі веды, якіх можа быць недастаткова для выканання задання. Таму перад кожным заданнем варта ўлічваць, якімі кампетэнцыямі павінен валодаць вучань, каб мець магчымасць іх выконваць. Не тое, ці ёсць у яго веды, а ці ёсць кампетэнтнасць.</p> <p>Напрыклад Вучань можа ведаць правілы напісання эсэ, але можа не мець кампетэнцыяў, неабходных для яго напісання. Магчыма, у яго занадта мала вопыту, можа, веды занадта хутка перадалі і г.д. Вельмі часта нам, настаўнікам, здаецца, што тое, што мы ведаем, можна за адзін раз перадаць і вучні таксама змогуць. Але ж мы самі шмат разоў спрабавалі, пакуль не дайшлі да дасканаласці.</p> <p>Пытанне: ці можа хто-небудзь прывесці прыклад са свайго прадмета, калі перададзеныя веды самі па</p>

		<p>сабе не гарантуюць, што вучань зможа выканаць заданне?</p> <p>Вядоўца пытаецца ў ахвотных.</p> <p>Гэта быў адзін аспект умовы кампетэнтнасці, а другім ёсць перакананне навучэнца ў тым, што ён ці яна здольны выканаць заданне, што ён валодае або можа набыць адпаведныя кампетэнцыі.</p> <p>Размова ў парах або супольна: Як Вы пераконваеце сваіх вучняў, што яны справяцца з пастаўленай задачай?</p> <p>Раўнд адказаў па чарзе.</p>
15 хв	Успаміны - што ў школе падштурхоўвала нас, каб вучыцца?	<p>У парах або разам: Успомніце сваю ўласную сітуацыю (калі вы былі вучнямі або вучаніцамі), калі ў вас была матывацыя, каб вучыцца. Безумоўна, усе будуць узгадваць пра страх перад экзаменамі. Аднак матывацыя не пра гэта, бо яна знешняя і кароткачасовая.</p> <p>Раўнд адказаў па чарзе і запішыце іх на дошцы.</p> <p>Гэта таксама нашы рэкамендацыі адносна таго, што мы павінны рабіць з нашымі вучнямі.</p> <p>Завяршэнне: Раўнд: Ці мы хацелі б сустрэцца разам зноў праз некаторы час па гэтай жа справе?</p>